แบบฟอร์มข้อมูลพื้นฐานโครงการของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (ระดับกิจกรรมย่อย)
ชื่อโครงการ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันพื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง
วงเงิน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

ประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ อนุรักษ์ ป้องกัน ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัด
หน่วยดำเนินการ : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๕

ผู้รับผิดชอบ: นายจิระศักดิ์ ชูความดี **ตำแหน่ง** ผู้อำนวยสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๕
สถานที่ติดต่อ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ที่ ๕ ๙๓๒/๓ ถนนพระเงิน ต.คลัง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
หมายเลขโทรศัพท์ ๐๗๕-๓๔๕๑๐๑

(๑) หลักการและเหตุผล

(๑.๑) ที่มา

ตามนโยบายรับบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ข้อ ๙ การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรและการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ข้อย่อย ๙.๑ ในระยะเฉพาะหน้า เร่งปกป้องและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า โดยให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐให้ชัดเจน เร่งรัดกระบวนการพิสูจน์สิทธิการถือครองที่ดินในเขตที่ดินของรัฐโดยนำระบบสารสนเทศมาใช้เพื่อบริหารจัดการ ปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยและสร้างบรรทัดฐานในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม โดยเฉพาะในพื้นที่ป่าต้นน้ำและพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญเชิงนิเวศกำหนดพื้นที่แนวกันชนและที่ราบเชิงเขาให้เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ การปลูกป่าเพื่อป้องกันภัยพิบัติและป้องกันการบุกรุกป่า ขยายป่าชุมชน และส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่เอกชนเพื่อลดแรงกดดันในการตัดไม้จากธรรมชาติ รวมทั้งผลักดันแนวทางการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของระบบนิเวศและการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ เช่น โครงการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เป็นต้น ข้อย่อย ๙.๒ ส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน คำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพของการฟื้นตัว สร้างโอกาสในการเข้าถึง และแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรพันธุ์กรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียมเพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความมั่นคงทางด้านอาหาร สุขอนามัยสนับสนุนวิถีชีวิตของชุมชนและการพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจรวมทั้งให้การคุ้มครอง เพื่อให้เกิดความปลอดภัยทางชีวภาพ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙) กำหนดยุทธศาสตร์การเป็นเศรษฐกิจและสังคมสีเขียว ซึ่งมีแนวทางที่สำคัญ คือการปรับพฤติกรรมการบริโภคของสังคม สู่รูปแบบการบริโภคอย่างยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมการปลูกฝังจิตสำนึก สร้างค่านิยมในการดำรงชีวิตและสร้างความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพิ่มขีดความสามารถและสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชน พร้อมทั้งยกระดับมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยการปกป้องฐานทรัพยากรเพื่อรักษาความสมดุลและยั่งยืนของระบบนิเวศภายใต้การพัฒนาระบบบริการการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพสูงสุดผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและแผนพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. ๒๕๕๗ -๒๕๖๐ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและพลังงาน มีเป้าประสงค์เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าและพัฒนาอย่างยั่งยืน กลยุทธ์ที่นำมาใช้คือการอนุรักษ์ป้องกันฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่จังหวัดรวมทั้งการจัดการองค์ความรู้นวัตกรรมเทคโนโลยีงานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการอนุรักษ์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

/สิ่งแวดล้อม...

สิ่งแวดล้อม และพลังงาน ซึ่งจากทิศทางแนวนโยบายของรัฐบาลแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙) และยุทธศาสตร์จังหวัดนครศรีธรรมราช การดำเนินงานในด้านทรัพยากรธรรมชาติ จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งและการดำเนินการต่างๆ ต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชน

(๑.๒) สรุปสาระสำคัญ

สภาพปัญหา / ความต้องการ ป่าพรุควนเคร็ง ท้องที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสงขลาซึ่งประกอบด้วย พื้นที่อุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย และ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ่อล้อ และพื้นที่ของกรมป่าไม้ คือป่าสงวนแห่งชาตินอกเขตห้ามล่าทั้ง ๒ เขต จำนวน ๔ ป่าสงวนแห่งชาติ โดยเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยมีพื้นที่ทับซ้อนที่ดินที่มีหนังสือแสดงสิทธิ์ และทับซ้อนพื้นที่ของราษฎรที่ถือครองโดยไม่มีหนังสือแสดงสิทธิ์และได้มีการสำรวจการถือครอง ตามมติคณะรัฐมนตรี ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ส่วนพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ่อล้อ เป็นป่าสงวนแห่งชาติ ๔ ป่า ที่รับมอบคืน จากสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม (สปก.) พื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง จึงเป็นพื้นที่ป่าหลายกลุ่มก้อน และล้อมรอบโดยพื้นที่ที่อยู่อาศัยทำกินทั้งที่มีและไม่มีหนังสือแสดงสิทธิ์ และพื้นที่ สปก. ภาพโดยรวมของพื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง จึงมีชุมชน มีพื้นที่การเกษตรนาข้าว พืชผัก และพืชพลังงานปาล์มน้ำมัน อยู่ในและรอบป่าพรุ

ในช่วงเดือนตุลาคม –ธันวาคม เป็นช่วงฤดูฝนน้ำท่วมไหลหลาก พื้นที่ป่าพรุเป็นที่ราบลุ่มรองรับน้ำและเป็นแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรและหล่อเลี้ยงระบบนิเวศป่าพรุ และในช่วงเดือนกลางเดือนมกราคม– กันยายน เป็นช่วงฤดูแล้งหรือฤดูกาลการเกิดไฟป่าป่าพรุ ซึ่งปัจจุบันทั้งพื้นที่ในและรอบป่าพรุมีการทำการเกษตรมากขึ้น โดยใช้น้ำจากแม่น้ำสายหลัก และลำคลองสาขาที่อยู่ในพื้นที่พรุ ทำให้น้ำมีปริมาณไม่เพียงพอรักษาสมดุลต่อระบบนิเวศป่าพรุ ที่จะรักษาความชุ่มชื้นให้กับป่าพรุได้ตลอดปี ป่าพรุซึ่งมีพืชพื้นล่างเป็นหญ้าวัชพืชเชื้อเพลิงจำนวนมาก จะกลายเป็นเชื้อเพลิงไฟป่าในช่วงของเดือน มิถุนายน – กันยายน ของทุกปี ซึ่งเป็นช่วงที่ปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ค่อนข้างน้อย ทำให้ป่าพรุแห้ง ซึ่งพื้นที่ป่าพรุควรมีระดับน้ำเหนือผิวดินป่าพรุ ไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตร จนกว่าฤดูฝนใหม่จะมาถึงคือ ในช่วงเดือน ตุลาคม ของทุกปี พื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ป่าพรุตอนบนคือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ่อล้อ และตอนกลางคือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ท้องที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีชุมชน มีพื้นที่การเกษตรนาข้าว พืชผัก และพืชพลังงานปาล์มน้ำมัน อยู่ในและรอบป่าพรุจะยังคงมีความเสี่ยงและล่อแหลมต่อการเกิดไฟป่า ในช่วงตั้งแต่เดือนมิถุนายน ของทุกปี และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงเป็นสูงมากหรือวิกฤติได้ในช่วงของเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม หรือ กันยายน หรือหากบางปีที่ปริมาณน้ำฝนในช่วงฤดูฝนน้อย ป่าพรุควนเคร็งจะมีความเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าได้เร็วขึ้น คือ ตั้งแต่ช่วงเดือน มีนาคม เช่นอย่างปี ๒๕๕๓ หรือ ปี ๒๕๕๗ ซึ่งแนวทางการแก้ไขปัญหาไฟไหม้ป่าพรุควนเคร็ง จำเป็นที่จะต้องเพิ่มมาตรการในการตรวจลาดตระเวนป้องกันและควบคุมดับไฟป่า และเพิ่มมาตรการการประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่า

ความเร่งด่วน : เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอในการแก้ไขปัญหา จึงจำเป็นของบประมาณเพิ่มเติมในการปฏิบัติงาน พื้นที่มีความเปราะบางและเสี่ยงต่อการถูกบุกรุกและลักลอบเผาป่าสูง จึงจำเป็นต้องมีมาตรการอย่างเข้มข้น เพิ่มความถี่ออกตรวจ เพื่อแก้ไขปัญหาไฟป่า

(๒) ข้อมูลทั่วไปของโครงการ

(๒.๑) วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อป้องกันและลดความเสียหายของป่าพรุควนเคร็ง ที่พึงเกิดจากไฟป่า

๒. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพหน่วยงานหลัก และหน่วยงานสนับสนุน ในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมไฟป่าในพื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง

๓. เพื่อลดความรุนแรง และผลกระทบความเสียหายของพื้นที่ตลอดจนสัตว์ป่าในป่าพรุควนเคร็ง จากการเกิดไฟป่า

๔. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน และป้องกันการบุกรุกป่าในพื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง

(๒.๒) สถานภาพของโครงการ

☑ โครงการเดิม ☐ โครงการใหม่

(๒.๓) ประเภทของโครงการ

☑ พัฒนา ☐ ดำเนินการปกติ

(๒.๔) ระยะเวลาดำเนินการ ๑ ปี เริ่มต้น ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ สิ้นสุด กันยายน ๒๕๖๐

(๒.๕) สถานที่ดำเนินโครงการ: กองอำนวยการควบคุมไฟป่าป่าพรุควนเคร็ง หมู่ที่ ๑๑ ตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช

(๓) กลุ่มเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(๓.๑) กลุ่มเป้าหมาย : ชุมชนรอบแนว พื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน ประชาชน นักเรียน นักศึกษา ในพื้นที่เป้าหมาย และจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า และโทษภัยอันตรายของไฟป่ามากขึ้น

(๓.๒) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย :

๑. สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ที่ ๕ (นครศรีธรรมราช)

๒. ชาวบ้านในพื้นที่และรอบป่าพรุควนเคร็ง

(๔) เป้าหมาย ผลลัพธ์ และผลกระทบโครงการ

(๔.๑) เป้าหมายโครงการ

ตัวชี้วัด

๑. เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าและป้องกันไฟป่าในพื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง โดยเพิ่มความถี่ในการลาดตระเวน การประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่า อันจะทำให้สามารถยับยั้งป้องกันการบุกรุกพื้นที่ และป้องกันไฟป่าในพื้นที่ป่าพรุควนเคร็งได้อย่างรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์

๒. สามารถควบคุมป้องกันดูแลรักษาพื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง มิให้ถูกทำลาย และป้องกันไฟป่าได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓. จำนวนครั้งการเกิดไฟป่า และความรุนแรงของไฟป่า และความเสียหายของพื้นที่ป่าพรุควนเคร็งอันเกิดจากไฟป่าลดลง

(๔.๒) ผลลัพธ์ : พื้นที่ป่าพรุควนเคร็งมีความสมบูรณ์ ความหลากหลายของชีวภาพ และลดพื้นที่เสียหายจากไฟป่า

(๔.๓) ผลกระทบ:

เชิงบวก: สามารถลดความเสียหายจากการเกิดไฟป่าในพื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง

เชิงลบ : ไม่มี

(๕) แนวทางการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาที่จะเริ่มดำเนินการ			
	ก.ย.–ธ.ค. ๕๙	ม.ค.–มี.ค. ๖๐	เม.ย.–มิ.ย. ๖๐	ก.ค.–ก.ย. ๖๐
๑. จัดทำโครงการเพื่อของบประมาณจากจังหวัด	←			
๒. ออกลาดตระเวนป้องกันไฟป่าในพื้นที่เสี่ยง	←	—	—	→
๓. ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ในการควบคุมไฟป่า	←	—	—	→

(๖) วิธีการดำเนินงาน ☑ ดำเนินการเอง ☑ จ้างเหมา

(๗) วงเงินของโครงการ ๑,๕๐๐,๐๐๐.- (หนึ่งล้านห้าแสนบาทถ้วน) หน่วย :บาท

(๘) ความพร้อมของโครงการ

(๘.๑) พื้นที่ดำเนินโครงการ

☑ ดำเนินการได้ทันที หมายถึง ได้ศึกษาความเหมาะสมและกำหนดพื้นที่ดำเนินการหรือได้รับอนุญาตตามกฎหมาย และสามารถดำเนินการได้ทันที

☐ อยู่ในระหว่างเตรียมการ หมายถึง ได้ศึกษาความเหมาะสมและกำหนดพื้นที่ดำเนินการแล้ว แต่อยู่ในระหว่างจัดเตรียมพื้นที่ หรือกำลังแก้ไขปัญหา/อุปสรรคต่างๆ หรือเตรียมการขออนุญาตตามกฎหมาย

☐ อยู่ระหว่างศึกษาความเหมาะสม และคัดเลือกดำเนินการ

(๘.๒) แบบรูปรายการ/แผนการปฏิบัติงาน

☑ มีและสมบูรณ์ กองอำนวยการควบคุมไฟป่าป่าพรุควนเคร็ง หมู่ที่ ๑๑ ต.การะเกด อ.เชียรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช

☐ มีแต่ยังไม่สมบูรณ์ (ให้ระบุชื่อหน่วยงานเจ้าของรูปแบบรายการที่ใช้.....

☐ ไม่มี

(๘.๓) ความพร้อมของบุคลากร เครื่องมือ และเทคนิคการดำเนินการ

- ⊙ บุคคลมีประสบการณ์ ☑ ทั้งหมด ☐ บางส่วน ☐ ไม่มีประสบการณ์
- ⊙ เครื่องมือดำเนินการ ☐ มีพร้อมดำเนินการได้ทันที
  ☑ มีบางส่วนและต้องจัดหาเพิ่มเติม
  ☐ ไม่มี ต้องจัดหาเพิ่มเติม
- ⊙ เทคนิคในการบริหารจัดการ ☑ มีประสบการณ์สูง
  ☐ มีประสบการณ์ปานกลาง
  ☐ ไม่มีประสบการณ์

(๘.๔) ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

☐ ผ่านคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแล้ว

☐ อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

☐ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติยังไม่พิจารณา

(๘.๕) รายงานการศึกษาความเหมาะสม (FS)

☑ ไม่ต้องทำรายงานการศึกษา

☐ ต้องทำรายงานการศึกษา

(๙) วิธีการบริหารจัดการหรือการดูแลบำรุงรักษา เมื่อโครงการแล้วเสร็จ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของโครงการ :

.....

(๑๐) ปัญหา อุปสรรคและข้อจำกัด : .....

.....

.....